

Orędzie na 60. Międzynarodowy Dzień Teatru 2022
wystosowane przez Petera Sellarsa

Świat w każdej godzinie i w każdej minucie trzyma się kurczowo codziennego potoku wiadomości i dziennikarskich doniesień. Żyjemy w epickim okresie historii ludzkości, a głębokie i niosące konsekwencje zmiany jakich doświadczamy, są niemal poza naszymi możliwościami uchwycenia, wyartykułowania, mówienia o nich czy przedstawiania.

Nie żyjemy w 24-godzinnym cyklu informacji, żyjemy na krawędzi czasu. Redakcje mediów nie radzą sobie z tym, czego doświadczamy. Jaki język i jakie obrazy mogłyby nam pozwolić zrozumieć głębokie zmiany i pęknięcia, których doświadczamy? I jak możemy przekazać treść naszego życia teraz - nie jako reportaż, a doświadczenie?

Teatr to sztuka doświadczania.

Jak w świecie zasypywanym wyczerpującymi doniesieniami medialnymi, symulacjami doświadczeń i upiornymi prognozami możemy wyjść poza powtarzane bez końca liczby, aby doświadczyć świętej nienaruszalności i bezkresu pojedynczego życia, ekosystemu, przyjaźni czy niezwykłej gry światła na niebie? Trwająca od dwóch lat pandemia COVID-19 przytępiła ludzkie zmysły, zredukowała nasze życie, przerwała więzi i wrzuciła nas w koszmarne Ground Zero we własnych mieszkaniach.

Tak wielu ludzi żyje na krawędzi. Jest tak dużo rażącej przemocy – nie do pojęcia lub nie do przewidzenia. Tak wiele uznanych systemów ujawniono jako struktury nieustannego okrucieństwa.

Teatr epickiej wizji, celu, uzdrowienia, naprawy i troski potrzebuje nowych obrzędów. Nie musimy być zabawiani. Potrzebujemy być razem. Musimy dzielić tę samą przestrzeń i musimy kultywować uwspólnotowanie przestrzeni. Potrzebujemy chronionych przestrzeni głębokiego zasłuchania i równości.

Teatr jest stwarzaniem na ziemi przestrzeni równości między ludźmi, równości bogów, roślin, zwierząt, kropli deszczu, łez i odradzania. W Sutrze Girlandowej Budda wymienia dziesięć rodzajów wielkiej cierpliwości w ludzkim życiu. Jedna

z najpotężniejszych nazywana jest Cierpliwością w Postrzeganiu Wszystkiego jako Mirażów. Teatr zawsze przedstawiał życie tego świata jako wyobrażenie przypominające miraż, pozwalający nam przenicować ludzkie iluzje, złudzenia, ślepotę i wyparcie z wyzwajającą czytelnością i siłą.

Jesteśmy tak pewni tego, na co patrzymy i tego, jak na to patrzymy, że nie jesteśmy w stanie zobaczyć i odczuć rzeczywistości alternatywnych, nowych możliwości, rozmaitych podejść, niewidocznych relacji i ponadczasowych więzi.

To dla nas czas na głębokie odświeżenie umysłu, zmysłów, wyobraźni, a także naszych historii i naszych przyszłości. Ta praca nie może być wykonywana samotnie i w odosobnieniu. Teatr jest zaproszeniem do wykonania tej pracy wspólnie.

Za tę pracę ogromnie Wam dziękuję.

Peter Sellars

Peter Sellars reżyser operowy, teatralny i festiwalowy, urodzony w Pittsburghu w Pensylwanii (USA). Zyskał międzynarodową sławę dzięki przełomowym i prekursorskim interpretacjom klasyki, popularyzowaniu muzyki XX wieku i współczesnej oraz projektom zespołowym realizowanym z niezwykle rozmachem kreatywnym i scenicznym we współpracy z wieloma artystami. Jego twórczość unaocznia siłę sztuki jako środka przekazu moralnego i zaangażowania społecznego. Reżyser wystawiał opery m.in. w Holenderskiej Operze Narodowej, English National Opera, na Festiwalu w Aix-en-Provence, Lyric Opera of Chicago, Opéra National de Paris, Festiwalu w Salzburgu i innych. Uczestniczył w tworzeniu licznych dzieł we współpracy z kompozytorem Johnem Adamsem, m.in. „Nixon w Chinach”, „Śmierć Klinghoffera”, „El Niño”, „Doctor Atomic”, „Ewangelia według innej Marii” i „Dziewczyny ze Złotego Zachodu”. Zainspirowany utworami Kaiji Saariaho pokierował kreacją sceniczną jej dzieł („L'Amour de loin”, „Adriana Mater”, „Only the Sound Remains”), które poszerzyły repertuar współczesnej opery.

Peter Sellars poprowadził kilka dużych festiwali artystycznych, w tym Los Angeles Festivals oraz Adelaide Arts Festival. W 2006 r. był dyrektorem artystycznym wiedeńskiego festiwalu New Crowned Hope, na którym zaprosił początkujących i uznanych artystów z różnych kręgów kulturowych do stworzenia nowych prac w dziedzinie muzyki, teatru, tańca, filmu, sztuk wizualnych i architektury na obchody 250. rocznicy urodzin Mozarta. Pełnił funkcję dyrektora muzycznego Ojai Music Festival w 2016.

Peter Sellars jest uznanym profesorem na Wydziale Sztuki i Kultur Świata Uniwersytetu Kalifornijskiego, dyrektorem-założycielem Instytutu Boethiusa na Uniwersytecie Kalifornijskim, kuratorem-rezydentem Festiwalu Filmowego w Telluride. Jest laureatem nagrody MacArthur Fellowship, nagrody Erasmus za wkład w kulturę europejską oraz nagrody Sióstr Gish. Jest także członkiem Amerykańskiej Akademii Sztuk i Nauk. Otrzymał zaszczytną nagrodę Polar Music Prize oraz tytuł Artysty Roku przyznany przez prestiżowy magazyn Musical America.